

PÜHIMA NEITSI MAARJA, JUMALAEMA, SUURPÜHA

(Esimene lugemine 4Mo6 ,22-27)

Lugemine neljandast Moosese raamatust:

Neil päevil rääkis Issand Moosese ja ütles: "Kõnele Aaronile ja tema poegadele ja ütle: "Nii peate teie õnnistama Iisraeli lapsi ja ütlema neile: Issand õnnistagu ja hoidku sind, Issand lasku oma pale paista sinu üle ja olgu sulle armuline. Issand tõstku oma pale sinu üle ja andku sulle rahu". Nõnda pandagu minu nimi Iisraeli laste üle, ja mina õnnistan neid".
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps67 2-3 5.8 R:4a)

R: Mu Jumal, Sind ülistagu kõik rahvad.

Jumal olgu meile armuline ja õnnistagu meid,
lasku oma pale paista meie üle,
et maa peal tuntaks sinu teed
ja kõigi rahvaste seas sinu lunastust.
R:

Rõõmustagu kõik rahvad ja hõisaku rahvahõimud,
sest sina mõistad rahvastele õiglast kohut
ja juhataid rahvahõime maa peal.
Jumal õnnistagu meid ja kogu maailm kartku teda.
R:

(Teine lugemine Ga4 ,4-7)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast galaatlastele:

Vennad, kui aeg sai täis, läkitas Jumal oma Poja, kes sündis naisest käsuseaduse kehtimise ajal, et vabaks osta need, kes olid seaduse all, ning tõsta meid lapseseisusse. Ja kui nüüd teie olete lapsed, siis on Jumal läkitanud teie südamesse oma Poja Vaimu, kes hüüab: "Abba, Isa". Nõnda ei ole sina enam ori vaid laps, ja kui laps, siis ka pärija Jumala kaudu.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi He 1,1-2)

Halleluuja. Jumal, kes muiste rääkis prohvetite kaudu,
on nüüd päevade lõpul meile rääkinud Poja kaudu. Halleluuja.

(Evangeelium Lk2 ,16-21)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Sel ajal kiirustasid karjased Petlemma ja leidsid Maarja ja Joosepi ning lapsukese, kes lamas söimes. Siis jutustasid nad kõigest, mis neile selle lapsukese kohta oli öeldud. Ja kõik, kes seda kuulsid, panid seda imeks, mis karjased rääkisid. Aga Maarja pidas kõiki neid sündmusi oma südames. Karjased pöördusid tagasi, ülistasid ja kiitsid Jumalat kõige eest, mis nad olid kuulnud ja näinud, nõnda nagu neile oli öeldud. Ja kui kaheksas päev oli kätte jõudnud ja tuli aeg teda ümber lõigata, siis pandigi talle nimeks Jeesus, nii nagu ingel oli öelnud enne, kui ta ema ihusse sai.
See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armas kuulaja, kui Inimese Poeg tuleb oma kirkuses ja kõik inglid ühes temaga,

siis ta istub oma kirkuse troonile ja tema ette kogutakse kõik rahvad ja ta eraldab nad üksteisest, otsekui karjane eraldab lambad sikkudest. Ja ta seab lambad oma paremale käele, sikkud aga vasakule käele. Siis ütleb kuningas oma paremal käel olijatele: "Tulge siia, minu Isa õnnistatud, päriige kuningriik, mis on teile valmistatud maailma rajamisest peale!" Ja siis ta ütleb ta vasakul käel olijatele: "Minge ära minu juurest, te äraneetud, igavesse tulle, mis on valmistatud kuradile ja tema inglitele!" (vrdl Mt 25, 31-46)

Need evangeeliumi sõnad ei ole meile, meestele ehk sikkudele, just kuigi julgustavad kuulda. Midagi ei ole teha - tundub, et päris otseteed saavad õndsaks vist ainult naised-lambukesed. Õnneks on vähemalt katoliku kirik ka meeste jaoks tagaukse leidnud: otse Jeesuse poole pöördumise asemel tuleb paluda Neitsi Maarja eestkostet, et tema meie eest paluks. Sest kuidas suudaks Jeesus, kes on ju hea poeg, oma ema palvetele ära öelda? Ja samas, millise ema süda ei läheks pehmeks, kui tema üleannetud pojad anuvalt tema poole pöörduvad ja ilusas puhtas itaalia keeles laulavad:

<https://www.youtube.com/watch?v=y58aDIsWeTc>
Immacolata, Vergine bella, di nostra vita Tu sei la Stella /.../
Siam peccatori, ma figli tuoi - Immacolata, prega per noi...

See tähendab vabas tõlkes:
Pärispatuta kaunis Neitsi, sa oled täht meie elutaevas.
Meie oleme küll patused, aga siiski sinu pojad, nii et, oo pärispatuta Neitsi, aita sina meid nüüd välja, palveta meie eest.

Sellepärast tähistabki katoliku kirik aasta esimesel päeval Pühima Neitsi Maarja, Jumalaema, Suurpüha. Ja eriti meie, poisid, meie ütleme nüüd Neitsi Maarja eestkostele mõeldes: ausõna, ma enam ei tee!...
Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kui me tutvume lähemalt katoliku kirikuga eri maades, siis näeme, et need pole sugugi ainult itaallased, kes natuke liiga palju Jumalaema eestkostele loodavad. Näiteks on olemas ka üks vana poola kirikulaul Serdeczna Matko, mille üks salm kõlab järgmiselt:

https://www.youtube.com/watch?v=FrW_gYrcdw0
Zasluzylismy, to prawda, przez zlosci,
By nas Bóg karal różga surowosci,
Lecz kiedy Ojciec rozgniewany siecze,
Szczesliwy, kto sie do Matki uciecie.

Tõlgituna: Oleme oma kurjusega ära teeninud, et Jumal karistaks meid ranguse vitsaga.
Aga kui isa oma vihas nüpeldab, siis on õnnelik see, kes põgeneb ema juurde.

Mõni laulab neid sõnu tõsimeeles, mõni ehk märkab ka teatud humoorikat alatoonit... Kuid peab tõdema, et miski neis silme ette manatud piltides tuleb tuttav ette. Perekonnas, kus on veel nii isa kui ema, kujuneb enamasti välja nii, et isa kasvatus rajaneb rangusele, jõuvõtetele ja õiglusele; ema on seevastu andestav, pehme loomuga ja hellitav. Kes võiks küll üle lugeda kõik need korrad, kui emad on oma lapsi isa poolt soolas olnud kindlast keretäiest päästnud.

Pole siis ime, et kui me näeme Jumalas oma isa, kandub see kodus kogetud olukord tahes-tahtmata ka usumaailma. Me küsime, kuidas võiksime ka Jumala juures kogeda emalikkust pehmust? Kuidas leida väljapääsu ummikuist, kuhu me ise oma mõtlematuse tõttu oleme sattunud ja kust päris õiguse järgi ei peaks meile enam keegi appi tulema? Ega ka kõnekäänud päris ilma asjata ütle, et keegi on nii rumal või nii halva iseloomuga, et ainult lihane ema võiks teda veel armastada. Ema püüab oma last päästa sageli oma elu, vähe sellest, vahel lausa oma hingeõndsuse hinnaga.

Tegelikult on Neitsi Maarja kuju evangeeliumis hea võrdpilt emalikule jäägitule armastusele. Ta ei räägi palju, jääb tahaplaanile: väljendab muret, kui leiab oma 12-aastase poja templist, ja tunnistab, et on teda südamevaluga otsinud. Maarja teeb kõik, et temale usaldatud pojast saaks see Jumala poolt saadetud Messias, kellest ingel oli talle kuulutanud. Ka Jeesuse esimene avalik ime sündis Maarja palve peale.

Võibolla kõige raskemaks moraalseks proovikiviks on Maarjale seik, kui ta koos teiste sugulastega pidi kuulma oma pojalt neid valusaid sõnu: "Kes on mu ema ja kes on mu vennad? ... Sest kes iganes teeb mu Isa tahtmist, kes on taevas, see on mu vend ja õde ja ema". (Mt 12,46-50) Aga Maarja kannatab ära sellegi katsumuse. Tal on vaja kindlust, et ei tema ise ega tema poeg pole hullud ega kurjast vaimust vaevatud, et Jeesuse argumendid on tugevamad tema vastaste omadest. Ja selle kindluse ta saab.

Armsad õed ja vennad, kuigi me loeme pühakirjast, et viimsel kohtupäeval lahutab Jumal õiged patustest nagu karjane lambad sikkudest, siis pole siin ilmselt mõeldud sõraliste bioloogilistele iseärasustele, vaid pandud meile südamele, et me ei loodaks liiga palju oma sikusarvede peale, agressiivsusele ja jõuvõtetele. Meenutagem, mida Jeesus on öelnud: "Õndsad on tasased, sest nemad pärivad maa... Õndsad on halastajad, sest nende peale halastatakse... Õndsad on rahutegijad, sest neid hüütakse Jumala lasteks (Mt 5, 5-9)". Vähemalt mõistlike inimestega saab tüli lahendada ka vägivallata. Vahel peame tunnistama ka oma süüd, parandama oma vigu, hüvitama tekitatud kahju. Peame arvestama sellega, et ema tingimusteta andestus ja eestkoste ei suuda siiski meid piiramatult isa karistava õigluse eest kaitsta. Meil tuleb olla head lapsed mitte ainult Emale vaid ka Isale. Aamen.